

Тетяна Тимків

Науковий керівник – канд. іст. наук Богданова Т. Є.,
Чорноморський державний університет ім. Петра Могили

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ БРАЗИЛІЇ У ФОРМАТІ БРІКС

У статті проаналізовано значення Бразилії у структурі БРІКС, яка об'єднує країни, що розвиваються. Визначено місце Бразилії на міжнародній арені, її вплив на вирішення глобальних проблем. Розкрито основні аспекти співпраці з країнами угруповання.

The article analyzes the importance of Brazil in the structure of BRICS, which unites developing countries. The article determines the place Brazil in the international arena and its influence on global problems. The basic aspects of cooperation with the group are revealed.

В статье проанализировано значение Бразилии в структуре БРИКС, которая объединяет развивающиеся страны. Определено место Бразилии на международной арене, ее влияние на решение глобальных проблем. Раскрыты основные аспекты сотрудничества со странами группировки.

На сучасному етапі розвитку міжнародних відносин світова система характеризується групою швидкозростаючих держав, що претендують на підвищення міжнародного статусу і розстановку сил на міжнародній арені на свою користь, а, відповідно, на зміну правил взаємодії на світовій політичній сцені. Мова йде про так звані держави БРІКС – Бразилія, Росія, Індія, Китай і ПАР, – об'єднаних за загальним критерієм бурхливого економічного зростання.

Вигідне становище цим країнам забезпечує наявність у них великої кількості важливих для світової економіки ресурсів: Бразилія багата на сільськогосподарську продукцію, Росія є найбільшим у світі експортером мінеральних ресурсів, Індія має дешеві інтелектуальні ресурси, Китай володіє дешевими трудовими ресурсами, Південно-Африканська республіка – природними ресурсами. Висока чисельність населення країн обумовлює дешевизну праці в них і, відповідно, високі темпи економічного зростання.

Країни-учасниці проводять зустрічі з метою обговорення спільних проблем, незважаючи на всі суперечності між ними. Перший офіційний саміт групи відбувся у 2006 році в Єкатеринбурзі (Росія) [4]. Результатом саміту стала спільна заява країн-лідерів БРІК (до приєднання ПАР у 2011 році) щодо майбутніх перспектив співпраці.

Міністерство міжнародних відносин і співробітництва ПАР повідомило, що п'ятий саміт БРІКС пройде 26-27 березня 2013 року в південноафриканському місті Дурбан [6]. Темою чергового саміту стане "БРІКС і африканський континент: партнерство в процесі розвитку, інтеграції та індустріалізації".

У остаточному підсумку, прогнозується, що значні розміри економік цих країн в майбутньому дозволить їм трансформувати економічне зростання в політичний вплив, що призведе до формування нової економічної еліти і знизить вплив "золотого мільярда".

Бразилія займає на міжнародній арені особливе місце. Ця країна за своїм людськими і природними ресурсами, за рівнем і темпами розвитку економіки, науки і техніки, в регіональних і глобальних справах постає в якості однієї з провідних держав нової світової системи, що складається в ХХІ ст. Саме економічні та політичні зміни, що забезпечили підйом і модернізацію країни, зробили можливим її активну участь у створенні сучасної архітектури міжнародних економічних і фінансових відносин. Бразилія, яку ще недавно називали "сплячим гігантом", "прокинулася" в геоекономічному і геополітичному сенсі. Про це свідчить багато що: її позиція з ключових проблем світової політики, міцне лідерство в Латинській Америці, участь в роботі Великої двадцятки (G20), підключення до зустрічей Вісімки, все більш широка взаємодія з іншими "висхідними гігантами" в рамках групи БРІКС.

Особливе місце у зовнішній політиці Бразилії належить участі в групі БРІКС, саміти якої є підтвердженням рішучості бразильської сторони підвищувати свій міжнародний імідж і за допомогою країн-гігантів. Важливою подією стало проведення саміту БРІКС 29 березня 2012 р. в Нью-Делі. Учасники саміту – лідери Бразилії, Росії, Індії, Китаю, ПАР – обмінялись думками про стан світової економіки, реформи інститутів глобального управління і проблемі міжнародної стабільності і безпеки [5].

Бразилія активно співпрацює з країнами-учасницями БРІКС. Якщо говорити про Індію, то обидві країни активно співпрацюють на міжнародних форумах, метою яких є надання допомоги бідним країнам. Важливим кроком у цьому напрямі стало створення фонду підтримки країн, які страждають від голоду, інфекційних захворюю-

вань та інших бід. Таку допомогу було надано Гвінеї-Бісау, Лаосу, Шрі-Ланці.

Китай став найбільшим торговим партнером Бразилії, потіснивши США. 21 червня 2012 року в Ріо-де-Жанейро президент Бразилії Д. Руссефф і прем'єр Держради КНР Вень Цзябао підписали торговельну угоду, спрямовану на стимулювання інвестицій і торговельних потоків між двома країнами на найближче десятиліття. У ході їх зустрічі було укладено угоду про валютні свопи загальним обсягом 60 млрд. бразильських реалів, або близько 190 млрд. юанів (близько 30 млрд. дол.) [1]. Прем'єр Держради КНР перебував з візитом в Ріо-де-Жанейро для участі в Конференції ООН Ріо +20, яка проходила з 13 по 25 червня 2012 року, що свідчить про вагомое значення Бразилії, як у форматі БРІКС, так і на міжнародній арені.

Говорячи про Росію, заступник директора Інституту Латинської Америки РАН Борис Мартинов заявив: “Бразилія є лідером, центром несформованого латиноамериканського полюса і чим далі, тим більше орієнтується на власні інтереси. У Росії і Бразилії багато точок дотику: у них – Амазонія, у нас – Сибір. Щільність населення приблизно одна і та ж, і багато охочих з боку зайняти ці землі. На території Бразилії виявлено колосальні запаси природних копалин, потрібно все це оберігати. Бразилія – це країна, яка розуміє, що вона буде як мінімум регіональним, а можливо, і одним зі світових лідерів через 20 років. Росія потенційно має такі можливості, але вона навіть не намагається думати в цьому напрямку” [3]. Та незважаючи на деякі розбіжності, країни досить тісно співпрацюють між собою, особливо в економічній сфері.

Керівники Бразилії ще з давніх пір здійснювали в Африку регулярні візити. Навіть колишній президент Бразилії Лула І. де Сілва відвідав більше 20 африканських країн. Під час його президенства вдвічі зросла кількість дипломатичних представництв Бразилії. Д. Руссефф в жовтні 2011 року відвідала Преторію для участі в черговому саміті Індії, Бразилії і Південно-Африканського Союзу, побувала в Мозамбіку і Анголі [2]. Під час поїздок на африканський континент бразильських керівників супроводжує велика кількість бізнесменів. Таке прагнення до співробітництва приносить свої результати. Завдяки підтримці африканських делегатів директором Продовольчої і сільськогосподарської організації при ООН було вибрано бразильця Х. Грасіано.

Успіхи Бразилії з організації нового світового порядку в політиці і економіці очевидні. У світі формується інший порядок і головні проблеми не тільки держави-гегемони, але й нові гіганти “другого ешелону”, серед яких Бразилія займає чільне місце.

Співвідношення сил наскільки змінилося, що тепер навіть розвинуті країни просять у країн, що розвиваються, в тому числі БРІКС, допомоги у вирішенні як політичних, так і економічних питань. Даний феномен насправді закономірний. Це є показником впливу БРІКС, у створенні якого Бразилія внесла неоціненний внесок.

Список використаних джерел та літератури:

1. Бразилія – Китай [Електронний ресурс] // Портал внешнеэкономической информации Министерства экономического развития РФ. – Режим доступа: <http://www.ved.gov.ru/news/4924.html>. – Название с экрана

2. Дабагян Э. Бразилія на мировой арене [Текст] / Э. Дабагян // Мировая экономика и международные отношения. – 2012. – № 3. – С. 59-67.

3. Эксперты: Через 20 лет Бразилія станет одним из мировых лидеров [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://top.rbc.ru/economics/14/11/2011/624982.shtml>. – Название с экрана

4. Каймашнікова К. С. Створення БРІКС як нової структури глобального розвитку та управління / К. С. Каймашнікова // Економічний часопис – XXI. – 2012. – № 5-6. – С. 24-26.

5. Ошаров Р. Саммит БРИКС принял Делийскую декларацию / Р. Ошаров [Електронний ресурс] / Р. Ошаров // Голос Америки. – 2012. – 29 марта. – Режим доступа: <http://www.golos-ameriki.ru/content/russia-brics-summit-2012-03-29-144857685/666064.html>. – Название с экрана

6. П'ятий саміт БРІКС відбудеться в березні в ПАР [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://ukrainian.cri.cn/83/2012/10/09/2s25833.htm>. – Назва з екрана